

je nastal 30 m visok val, ki je preplaval vse sosednje otoke in upropastil življenja 40.000 ljudi. Od vulkana izbruhani pepel je plaval še nekaj let v zraku. Vetri so ga zanesli celo v naše kraje, kjer je padal šele leta 1889. na naše strehe.

Hudo katastrofo je doživelo l. 1902. mesto St. Pierre na otoku Martinique (Antili). Ko se je odprla gora Mont Pelée, pod katere vznožjem leži imenovano mesto, je izbruhnil iz njegovega žrela žareč oblak, ki se je z besno hitrostjo približal mestu. 30.000 ljudi se je zadušilo v njegovi ognjeni sapi. Tekoče lave pri tem izbruhu ni bilo, pač pa je nastal v vrhu žrela 700 m visok stožec lave, ki je cele mesece razsvetljeval kakor dolga žareča igla vso daljno okolico in je končno z grmečim hruščem padel nazaj v žrelo.

Vezuv je edini evropski vulkan, ki še včasih tistih 80.000 ljudi, ki stanujejo na njegovem pobočju, temeljito prestraši in zbega. Njegov vrh bruha trajno oblake dima. V starem veku so mislili, da je že davno ugasnil; toda l. 79. po Kristusu je kar nenadoma zopet izbruhnil in popolnoma zasul cvetoča mesta Pompeji, Herkulanum in Stabije. Razvaline teh mest, ki nam prikazujejo jasno sliko takratnega življenja Rimljanov, so ohranjene še danes.

Leta 1631. so doživeli Neapolitanci strašno jezo te gore; vrh se ji je preklal na dvoje. Šest mest je postalo preko noči razvalina in usmrčenih je bilo preko 3000 ljudi.

S strahom in bojznijo, ki izhaja od vulkanov, pa prihaja — čudno — obenem tudi blagoslov, ki bi ga ljudje, naseljeni v njihovih bližinah, težko pogrešali. — Izmetana množina lave in pepela se nabira okoli žrela v velikem obsegu in tvori izvrstno, rodovitno zemljo. Pridne roke ustvarjajo na njej vinske gorice in oranžne gaje, ki uspevajo v bajni plodnosti. Vse zeleni v tej blagoslovljeni zemlji, vse poganja in cvete — in žetve dajejo polne skednje in šrambe južnega sadja.

Toda — neke noči pa bo nastal morda spet ta nepričakovani, a tako naravni pojav izbruha. Žrelo se bo odprlo, grozno žuleč in rohneč, in na cvetoče njive in grede bodo padale žareče bombe, žvepleni plini in pepel. In zemlja sama bo med bliskom in grmenjem uničila zopet vse, kar je pravkar rodila.

Čuden mojster.

*Da, škarjice ima,
pa misliš, da suknjice striči zna?
V črni smo jih iz potoka dobili,
a v rdeči so se iz lonca kadili.*

